

G A Z E T T A

de Transilvania.

ANUL 1847. (CU PREANAETA VOIE.)

AL X-LEA.

N°. 77.

Brashov, 25. Septembrie.

1847.

TRANSLVANIA

Брашов. Dăru Wochensblatt, конси-
сто- рил е в. литеран, конспитатеа ши партеа чеа
таї маре а districtăлă постръ се днвоиръ а
се decide ши ачї дн Брашов о катедръ пен-
тръ дрептрїле шнїчїнале, къ зп про-
фесор вїне прегътїт. Ачеста днкъ есте зп
паш фрѣмос кътръ зп вїторїс маї лѣмїнат.
„Ваї де попоръл каре пѣши кѣошче лецїле
саме; ачелаш вїне дн перїкол де ашї перде
дрептрїле ши лївертатеа.“

Къж. Дела діетъ. М. Са се ши дн-
дъръ а трїмїте кътре статърї зп дндърат ре-
скрїпт дн казса трварїлă къ датъ дн 23.
Септемврие а. к., прїн каре днтрѣще арї-
колї трварїалї аша прекът ачеїа се ашеза-
серъ ши се свѣщерїзсеръ де кътре діетъ,
фъкънд пѣмаї о шїкъ модїфикаціе; тот
одатъ се дндъръ а копчеде (днгръдї), ка
лецїле патрией дндатъ дн діета ачеста съ
се свѣщеръ дн лїмба маїаръ.

БЪГАРИА.

Ізрїсїдїлїе Бугарїей, фъръ а ашепта
пѣлкареа пропосїцілор репесї, се днтрек
а прегътї каре де каре інстрекцїї маї фоло-
сїторе — дн адевр, саѣ пѣмаї ла пѣрере,
зрша ва алеце — пентръ депътації карїї се
вор трїмїте ла діетъ. — Есте де маре інтер-
рес а чїтї токма дн жърналеде консерватїве
а ле Бугарїей, кѣм чер ши ачелеша фапте,
їар пѣ пѣмаї ворѣе гóле. Атъта пѣмаї, къ
ачестеа прегїнд реформе пе о кале днчетї-
шоръ, кѣмпътатъ, крѣцъторе; вnde дн коп-
тръ челе лїберале авїа маї пот сѣферї ава-
терїле, се ваїеръ ши пльнѣ пѣнчетат пентръ
днчестеа пропъшїре ши къ атът маї амар
пентръ стареа дн лок. В. Р. Нїг. ка консер-
ватїв арїстократїк кондѣс де графъл Емїл
Дешевї ши Pestї Нїрлар ка лїберал демокра-
тїк, сѣнт редакціа Длѣї Ченгерї, ажътат іа-
ръшї де кѣдїва магнаді, кѣм е гр. Андраншї,
в. Отвеш ш. а. дшї даѣ адецеорї дн ка-
пете. Јеленкор е лїберал кѣмпътат (кам
дѣпъ прїнчїпїї графълă Сеченї), Nemzeti Uj-
sag апъръ таре інтересл клерълă ши е кон-
дѣс де кондеїл графълă Маїлат. Ачестеа
ле предсепнът ка о шїкъ прегътїре пен-
тръ десвтерїле діетеї зпгаре.

— Пе лїнїа де фер дела Солнок ла Пеша
(ла 14 мїлврї немд.) дн 2 пѣвъ дн 21.

Септ. кълъторїръ престе 7100 персоне; дн
адевр зп ресалат къ тотл днвѣкърторїс
акът ла днчепѣт. Ачест пѣмър се ва мѣлцї
неашърат, дѣпъ че — престе кѣтева лѣнї се
ва decide ши пѣлтрѣа къ авър пе Тїсъ дела
Токаї прїн Солнок ла Сегедїн. (Авѣта пої
брашовенїї пѣтем ажъпче дн 5 зїле ла Вїена;
атъчї вом пѣтеа сосї ши маї кърънд). Дн-
тръчестеа дела Арад спре Солнок днкъ се
мѣсеръ локъл пентръ лїнїа дрѣмълă де фер. —

АВСТРИА.

Вїена. Се авде къ казса къ Феррара
ар фї лѣат де кърънд о формъ мѣлт маї
прїегїносъ ши къ песте пѣдїн се ва компане
дѣпъ дорїндъ.

Ла верса де аїчеа се кѣшвѣл о спаймъ
неашїтъ прїн фаїма лѣдїтъ де кътре зой,
къ гѣвернїл п'ар маї вої а кѣмпъра акдїї
де а ле дрѣмълор де фер дѣпъ кѣм фъкъ
дн авл трежт днкоче Днтръчестеа есел.
са президентъл камерей, варонъл де Кїзбек
декларъ, къ дн мѣсѣра лѣатъ одатъ де гѣ-
вернїс дн пѣлтъл ачеста пѣ се ва фаче нїчї
о скїтваре; къ ачеста редисѣледїръ тоцї
пегъцеторїї де версъ. Дн 18. Септемврие
банкерїї Ротшїлд, Сїна ши Ескелес авъръ ав-
дїпнде ла президентъл камерїї, їар дн зрмъ-
торѣа зї ла Л. Са чесаро-редеаскъ архїдѣ-
челе Лѣдовїс.

Ревїста арматеї дн кѣпїталъ ши дн пре-
дїзр се фъкъ дн 18. днпїнтеа М. Сале а
днпъратълă ши стете дн 22,000 pedestрїме
че ера ашезатъ дн 20 баталїоне інфантерїе,
14 ескадроне кавалерїе ши зп парк де арти-
лерїе къ 48 тѣзврї.

ЦАРА РОМЪНЕАСКЪ.

Іатъ реформа шкóлелор ачестѣї прїнчїпат:
Noї Георгїе Дїмїтрїе Бївескъл, къ
мїла лăї Дѣмнезѣї Домн а тоатъ Цара ро-
мънеаскъ. Кътре департаментъл крїдїнцїей.
Потрївїт къ дїспозїціле лецївїрей дн авл
кърътор асѣпра зпей поъ днтокмїрї а шкó-
лелор пѣвлїче, пої адѣкънд тоатъ а поастръ
днгрїжїре ка пѣперѣа дн лѣкваре а ачелор
дїспозїції сѣ рѣспѣзїлъ ла дорїнда че ам а-
вѣт, ши ла ашептареа пѣвлїкълăї пентръ дн-
пїнтареа днвѣдътърїлор, ам днтокмїт, ши
поръчїм а се пѣзї зрмътоареле оръндвемї:
Арт. 1. Днвѣдътърїле пѣвлїче дн прїн-

дипат дупърдидсе дп примаре, елементаре, колециале ши специале, се дптокмеск дзпъ кпнвл зртътор.

Дпвдътърп примаре саџ котзпале.

Арт. 2. Скоале примаре саџ котзпале вор зрта а се дпне дп тоате сателе каре вор авае зп пзмър де фамилии дела чпнчезеџ дп сџс.

Се пот дпнеа де ачесте шкоале ши дп сателе ал кърора пзмър де фамилии ва фп мап мпк де чпнчезеџ, кпнд вре зп асеменеа сат, пе фпнд депъртат де алтџа де кџт чел тџлт кџ вре зпа тпс стџпжпні, се вор пзтеа зпн ка сџ дпс доџ саџ треп сате о спгзър школџ; саџ кпнд пропрптарџа орп локвпторп ачелџ сат мпк, вор прпмпн а котрпвп ши дела сп-пеле пентрџ адџодпреа лефп дпвдътортџџ, ка сџ се поатџ ашеза деосевпџ шкоалџ пе сеама ачелџ сат.

Арт. 3. Градџа ла каре се чере сџ а-жвпгџ дпвдътърпеле дп шкоалеле котзпале есте: чпгпреа слободџ ши кџ лоделес пе орп че карте де тпнар ши пе тот фелџа де скрп-соаре де тџлџ; скрпере дзпџ о фортп ре-гзлатџ ши чптеадџ; локпнчпвпеле че се кџ-впне а ши орп че кредпн; елементеле катпхпсеп леџеџ кредпнелп ортодоксе; челе патрџ лџ-крџрп але арптетелел, ши саре-каре кџп-щпнде пракпче прпн каре с'ар пзтеа дплеснп ши дпвзплтџдп месерпеле ла каре се дпде-летпческ дџранп, прекџт: повџдџрп асвпра лџкрџрп пџмџптџлџ, крешерп вптелор ши алтеле асеменеа. Деосевп де ачестеа се вор дпвџда ши кџлтџрпеле впсерпчелп пре кџт тревџе а се ши пентрџ а се ажџта пре-отџа де сат ла сџвџршпреа сфпнтеп слџжџе.

Арт. 4. Ачесте дпвдътърп, копрпнсе дп алтџратџа тавлџ сџв лптера А, се вор зрта депе тавлеле ланкастрпче ши депе та-пџалеле че се афлџ пџпџ акџт прпмппте, саџ кџте се вор мап прпмпн де акџт дпппнте пентрџ асеменеа шкоале.

Арт. 5. Коппн сџтенпмор вор зрта ла ачесте шкоале де о камдатџ пџмап дп семестрџ де партџ, дела 1. Октомврпеле, пџпџ ла 23. Априлпеле, ка сџ фпс слолоџп вара а да а-жџтор пџрпндпмор ла тџпџка кџмпџлџ.

Арт. 6. Кџ дпгрпжпреа ачестор шкоале дп фпс-каре жџдеџ ва фп дпсџрчпнат профе-сорџа де класа дпгџџ дпн орашџа де кџп-тенпеле ал жџдеџлџ.

Арт. 7. Спре ачест сџжршпт професорџа ва авае дптражџтор кџте зп сџв-ревізор пе фпс-каре доџ пџшп, каре ва впзпта чел пџдпн де доџ орп дп семестрџ фпс-каре школџ, ши ва рапорга професорџџ пентрџ орп че тревџпнде, ка ши ачеста сџ рапортеџе Еџо-рпел, дзпџ пнстрџкцпеле че п се вор да.

Арт. 8. Сџв-ревізорп се вор алене дпн-тре дпвдътортп де сате чел мап депрпмпн ла дпвдътџрџ, чел мап чпнстпдп дп але лор пџртџрп, ши каре вор фп дат мап тџлт спор дп дпвдътџра коппмор; пџр орџндпвпреа лор, прекџт ши а дпвдътортпмор де сате, се ва фаче дзпџ рекомџндаџп професорџџ ши апроваџп датџ де Еџорпеле.

Арт. 9 Плата сџв-ревізорпмор ва фп а-же-чаа парте дпн ачел доп леп де фпс-каре фами-

лие че, дзпџ ледпзпре, пџџ дпвдътортп де сате дела епорпмпн сџтенп.

Дпвдътџрп елементаре саџ де ораше.

Арт. 10. Шкоале елементаре се вор а-шеза кџте зпа дп фпс-каре ораш де кџпете-нпеле але жџдеџелор.

Арт. 11. Ачесте шкоале се вор алкџтџ де патрџ десџрџдпрп, фортџнд доџ класе фпс-каре кџ кџте доџ десџрџдпрп, дпн каре челе доџ де дпгџџ вор копрпнде дпвдътџрпеле че с'аџ арџтат пентрџ школеле котзпале, пџр дп челелалте доџ, се вор зрта челе арџ-тате дп тавла кџ лптера В, адпкџ: чпгпре мап дптпнсе пе фелџрпте кџрџдп, депрпндере ла скрпере калпграфпкџ; дпвдътџра катпхпсеп ши а псторпел сфпнте; елементеле граматпчел кџ аплпкаре ла фелџрп де копџверп; арптетпка кџ тоате пџрџеле еп; елементеле пџеографпел; кџпощпнде зџвалеле кџ аплпкаџпеле ла пџлџгџрпе ши ла алте тревџпнде де пкономпа каспкџ; десемпџа лпнар аплпкат ла фелџрп де меџе-шџгџрп де лџгџџа тревџпнде.

Арт. 12. Дпвдътџрпеле дптрачесте школе вор дпнеа чпнчп чџасџрп пе зп; дпсџ треп чџасџрп дпппнте де ампџзп ши доџ дзпџ ампџзп, дџвџлеле лекцп дп тоате зплеле афџрџ де Жопа ши Дџмпнпка.

Арт. 13. Фпс-каре класџ кџ кџте доџ десџрџдпрп ва авае кџте зп професор; дпсџ кџрџсџа фпс-кџрпџа десџрџдпрп ва фп де зп ап-рџтпнд асџфел школарп доп ап дптрачесте ачелашп професор.

Арт. 14. Кџ прпвпгереа асвпра шкоале-лор елементаре вор фп дпсџрчпнатп треп ре-впзорп дпн каре зпџл пентрџ шкоалеле челор чпнчп жџдеџе де песте Олт, пџр челалдп доп пентрџ шкоалеле челор 12 жџдеџе де дпн коачп де Олт.

Арт. 15. Де ачесте шкоале се дпток-меск кџте зпа дп фпс-каре ораш де кџпете-нпеле але жџдеџелор, пџр дп Вџкџрешп треп, дп деосевпте десџрџдпрп але каппталел. Део-севп се ашџзџ дп Вџкџрешп ши о катедрџ естраордпнарџ де калпграфп кџ дпнереа ре-гпстрелор.

Дпвдътџрп академпчел саџ колециале ши специале.

Арт. 16. Дп Вџкџрешп се дптокмесџе о академпеле кџ 12 класе, дпн каре опт колециале ши патрџ де шппнде спџчпалџ, прекџт се а-ратџ дп тавла сџв лптера С. Дпсџ фпнд кџ ачесте класе зртеазџ а се дпфпнда градџал потрпвпт кџ депрпндереа че се ва да школа-рпмор дп дпвдътџрп прегџтпгоаре, се вор дескпде дп апџл ачеста пџмап треп дптрачесте класе, адпкџ а 8-а, а 7-а ши а 6-а, рџ-тпнд ка дпн челелалте пџџ класе сџ се дп-фпндеџе дпн ап дп ап кџте зпа мап тџлт.

Арт. 17. Дп Крапова се дптокмесџе зп колеџп кџ шасе класе, дпн каре патрџ цпмпн-зпале ши доџ де шппнде фпсико-математпчел прекџт се аратџ дп тавла кџ лптера D. Дпсџ ши аволо зртџнд а се прегџтп школарп гра-дџал, се дпфпндеазџ дптрачест ап пџмап доџ класе а 8-а ши а 7-а, ши доџ катедре естра-ордпнаре де лпџва грџчџаскџ ши де десемп, пџр челелалте патрџ класе цпмпнзпале се вор адџога кџте зпа пе фпс-каре ап.

Аша съмтава дн mare порочире дши алеасе ши асгьдагь партида реформьторилор, лъсънд пе сапатичеле ла о парте.

Ръсія. Ст. Петерсбург. Ширеле челе маі ноз дела Кавкас сльжеск нмаі пьвъ дн 20. Август. дн зрна ачелора аолън, къ тръпеле мвскълещи пе ла 6. Август саз възет силите а пьрси Търчадагъ дн причина коле-реи. Антрачееа комьндантъл Ворондоф се арвикъ къ тоге тръпеле сале асвпра фортърецеи Селта, кареа ера фортъе вине дитъригь ши пьзигь, ши пе кареа дакъ о ар ои пьтът копринде, о ар ои дитревиандат де келе деп-тръ де а пьтеа ашъра Дагестанъла де мижлоти де дикъриериле мьптеилор. Дар се веде, къ ачещия дикъ се причеп ла фолбселе ши ла стратацетеле милитаре; къчи дндатъ че възъръ, къ мьскаліи се гръмьдеск къ тогь пьтереа асвпра пьштитеи фортъреце, еи дикъ нъ липсиръ а да мьскалілор де лъкръ, пьвъ-линд ноптеа асвпра кастрелор лъи Ворондоф. О дивисіе де кълъреци мьнт пі стьгьторе дн шепте пьвъ дн онт ши сьнт команда фактосьл Данил Бер се арвикъ дн ноптеа дн 18. спре 19. Авг. асвпра колонеи деа стьнга че о команда днсъши Ворондоф дитре Ке-гер ши дитре пьдърилеле дела фортъреца Селта. Днсъ Ворондоф, каре примисе токма атъчи ноз ажъторе, дн респнсе, дн кът мьв-тении фьсеръ силіди а се ретраце; къ тоге ачестеа, мьскаліи пь пьтъръ пьце мьна пе пьшита фортърецагь. Кьди солдаци мьс-каліи ши мьтени се вор ои прьпъдигь дн ачестъ лъптъ десператъ, пь се фаче пічи о помепире дн вьлетипеле офичіаче, къ тоге къ ловиріле аз фост сьндеросе. (Дьпъ Бъл.)

Италіа. Търин, 11. Септ. Дигрижареа гьвернїлзи дн Рома дн зрна респнсе-лор дипломатиче че примі дела кабинетъла дн Виена ла протестърилеле сале, аз фост фортъ-маре, оиодкъ нїме се дндоя дн Рома, къмкъ Австріа се ва гръви а днплині доринделе па-пей ши а дешерта Феррара де мїдїе фьръ пічи о дитъриере, нїме шаф адвс амїте къ Австріа, кареа аз фост тотдеазна разимъ-висеричеи католїче ши пайпътореа тетъроп ин-тереселор еи спїритвале, се ва днпротїаи къ патриархъла, маі алес къ доринделе лъи сьнт спрїжїните де сїмпатїиле дитрегьлзи попор-дн Италіа. Къ тоге ачесте дн днпредїврь-рилеле де фацъ нїме пь пьте днпъта Австріеи, къ се аратъ аша аспрь. — Дндатъ дьпъ прїшїреа ачелор респнсври секретарїла де стат, кардиналъла Ферретї авъ конференде къ соли пьтерилор стрейне: къ Лївдов, Бседом, Бзтепїеф ши Россї, карїи днсъ къ тодї рекъ-поскьръ, къ Австріа аре дрептате а фаче чеаа че фькъ, ши къ романїи аз а се кьмпъта ши а копчеде, маі алес солъл Франчеи, D. Россї дн рекомьндъ асгьмъраре ши днпъчївїре. Ла ачесте Ферретї респнсе скьрт, днсъ е-перїк, къмкъ черереа гьвернїлзи роман есте категорїк дндрептатъ днтракодо, ка четатеа Феррара сь оїе дешертатъ.

(Жьрн Днїв.)

Дн жьрн Daily News цїтїм о кореспон-дїнъ кареа зїче, къ дела мьртееа mare ши ра-вїа Бехер че се днпъшїлъ акъм 12 аї, е-вреїи, дн Рома пьши пьтъръ довьндї воїе де а адеце дн локъл ачелзїа алт равїо. Акъм днсъ мьлцъмїтъ спїритлзи ши толераңдеї дн-тродъсе прїо ачестъ папъ, къчи маі дьвїзїи ачест лок вакант се днплині прїо аленереа повлзи равїо Іерал Хадан, пьскьт дн Іеръ-салїм дн о вїдъ кареї прїо 600 аї днї де-дъче пенеадоңїа дндрьпдї ла кн сьгръшоїи-де стръшошъ мевїт, пе лъгъ ачестата сьнт кьпоскьте евлавїа ши шїпделе лъи талмъ-дїче. Къ прїлежъл интродукьрїи сале дн ска-пъла де равїо, днтре алтеле ел ростї ши о рьгъчївїе пентръ папа, комьпъсъ дела сїне днтрън стїа кьм сьнт комьпъшї пьсалїи дн David дн чеа маі кьратъ лїмъ въке евреа-скъ, дн каре естрацет ши ной кьтееа сьн-тїаңде: Тъ еїдї Домнъл домїлор о Дампъ-зетле, дїе се кьвїне варга пьтерїи. Тъ аї днвїзїат пе зрїторїал саптелор вьне. Тъ пьеаї дат еї рече че дї сьамълъ дїе. Чїне есте каре сь пь пьдїл ачї, къ лїмїна аз сосїт ши къ лїбертатеа стрълече пентръ чеї карїи фьсесеръ дн склавїе? О вої деалърїїе Италіеї, вькьрадївъ! Адевъръла ши дрепта-теа саз сьртат! Оїїи лъи Іерал се вор-лєнта дн оїїїле таме о Італіа! Ел аескїсе порцїле прїисорїлор, мьна лъи се днтїнде пьвъ ла нопоръл чел де жоо. Ел днїсъ кьм-пъла дреаптъ; деа черїла, ка дара лъи сь-аївъ атр ши вькате! Къчи мїнтеа вїне дела тїне о Домнъ, ши ть сїнър подї днпър-щїеа рьгъчїреа! шчл.

Търин, 20. Септемврие. С. са папа Пїеа трїмисе дьбъ скрїсорї фькьте де днсъши мьна са ла Виена: зна кьтра М. Са днпъ-ратъл ши чеалалтъ кьтре М. Са днпъръ-теаса Марїа Ана, спре а мїжлоти о днпъчї-їре дн причїна дїферїнделор къ Феррара. Дн ачесте скрїсорї С. са апроміте, къ датъ Ав-стріа днїи ва ретраце дьстеа дн четате ла фортърецагь, атъчи ел ва орьндїи дн партеа са пентръ Феррара солдаци елвевїенї, ка аша сь се таїе тоге фрекьрилеле персонале деодатъ. Къ кїпъла ачестата е пьдежде, къ до-рїта днпъчївїре се ва ши днїїїа. (Дн а-чест днделес сь трацет кореспондїнга де-евс къ датъ тот дн Търин, днсъ маї веке дн 11 Септ.)

Ла дїрегъторїа де полїдїе дн Брашов се аолъ депъсе дьбъ зьмвеле (кортърї) де мьтасъ ши зп парїсолъ тот де мьтасъ, ка зпеле че саз афлат, каре се ши адъче дн кьпощїнга цьгъшїлор. Полїдїа.

О касъ къ зп бат днпъшїте, дн о злїдъ пьлкъгь а четъдїи, къ о кьрте ларгъ, граж-дїв пентръ патръкаї, дьбъ magazїне де лембе, прекъм ши дьбъ пївнїде волтїте, се пьте сїмъва дн тоге зїмеле къ зна маї мїкъ, саз се пьте вїнде ши пе ванї. Се маї вїнде о алтъ касъ тот дн четате ши атрега дн злїдъ фьркеїеї. Шїре маї де апроне дь Редакцїа.